

Elevundersøkelsen 2020 - Hovedrapporten

Nedgang over tid i motivasjon og trivsel på 7. trinn

Det er ingen store variasjoner i elevenes besvarelser i Elevundersøkelsen, men det er to viktige unntak. På 7. trinn viser resultatene en nedgang over tid for indeksene motivasjon og trivsel. Rapporten inneholder også analyser av Foreldreundersøkelsen i skolen og Lærerundersøkelsen på nasjonalt nivå.

RAPPORT | SIST ENDRET: 26.10.2021

Tittel:

Elevundersøkelsen 2020. Analyse av Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelser

Rapporten:

Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning (PDF)

Forfatter:

Christian Wendelborg

ISBN:

978-82-7570-665-0 (Nettutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2021

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Hovedfunn

- Elevene skårer jevnt over høyt på flertallet av læringsmiljøindeksene.
- For indeksene Trivsel og Motivasjon er det en reduksjon for 7. trinn.
- 9,3 prosent av skolene har ingen elever som rapporterer om mobbing.
- Foruten trinn og kjønn, har de målte bakgrunnsfaktorene liten eller ingen påvirkning på elevens svar.

Elevene skårer jevnt over høyt på flertallet av læringsmiljøindeksene

I det store bildet er det lite variasjoner i hvordan elevene har svart i Elevundersøkelsen 2020. Flertallet av elevene trives på skolen og skårer relativt høyt på de fleste indeksene i undersøkelsen. Samtidig er det noe endringer om man ser på resultatene over tid.

Gradvis reduksjon for indeksene Trivsel og Motivasjon på 7. trinn

Hva er læringsmiljøindekser?

Elevundersøkelsen tar for seg følgende tema, omtalt som læringsmiljøindekser:

- Trivsel
- Støtte fra lærerne
- Støtte hjemmefra
- Faglig utfordring
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Motivasjon
- Elevdemokrati og medvirkning

- Felles regler
- Utdanning og yrkesveiledning
- Mobbing i skolen

Denne endringen er statistisk liten, men er av betydning og har skjedd gradvis fra 2016. Likefult skårer elever på 7. trinn ofte høyest, mens elever på 10. trinn ofte skårer lavest på de ulike indeksene sammenlignet med 7. trinn og vg1. I tidligere undersøkelser var forskjellene mellom 7. trinn og 10.trinn større.

Elever på 7. trinn svarer betydelig høyere enn elever på 10. trinn på indeksene Støtte fra lærer, Vurdering for læring, Motivasjon, Elevdemokrati og Medvirkning, samt Felles regler.

Elevene på 7. trinn skiller seg også fra elever på vg1, men forskjellene er jevnt over ikke like store sammenlignet med 10. trinn. Unntaket er Støtte hjemmefra som viser en gradvis reduksjon fra mellomtrinn til videregående, og for Faglig utfordringer der elever i videregående skårer høyest, og med størst forskjell med elever på mellomtrinnet. Elever på 7. trinn skårer lavere enn vg1 elever når det gjelder Læringskultur, men de skiller seg ikke nevneverdig fra elever på vg1 når det gjelder Trivsel, Mestring og Motivasjon.

For Mobbing er det annerledes, der høy skår er negativt. Andelen som opplever mobbing, avtar etter trinn og er lavest på videregående.

Ingen elever rapporterer om mobbing på 9,3 prosent av skolene

Denne andelen har variert mellom 8,7 og 9,9 prosentpoeng i perioden 2016 til 2019. På skolenivå rapporterer gjennomsnittlig 6,7 prosent av elevene om mobbing på skolen i 2020. Dette er en reduksjon på 0,1 prosentpoeng fra 2019 og 0,9 prosentpoeng fra 2017.

Disse tallene viser til måling av mobbing på skolenivå i kap. 4 i denne rapporten. Data for disse analysene er hentet fra 7. og 10. trinn og er aggregert på skolenivå. Skoler med under 20 elevsvar er utelatt. Indeksen Mobbing på skolen, viser til et sammensatt mål på mobbing. Det vil si at *mobbing på skolen* refererer til andelen elever som opplever at de blir mobbet av andre elever på skolen, er digitalt mobbet av elever som går på skolen, og/eller er mobbet av voksne på skolen, to til tre ganger i måneden eller mer.

Bakgrunnsfaktorene har liten eller ingen innvirkning på elevens svar

Hver indeks blir sett i lys av et utvalg bakgrunnsfaktorer. Foruten trinn og til dels kjønn, har bakgrunnsfaktorene liten eller ingen innvirkning på hvordan elevene har svart på de ulike indeksene. Flernivåanalyser viser at kommunenivå har liten betydning, mens variabler på skolenivå har noe større betydning for hvordan elevene svarer på spørsmålene. *Vurdering for læring* er den indeksen hvor skolerelaterte variabler har størst betydning i Elevundersøkelsen.

For videregående trinn har forskerne sett på hvordan elever på ulike utdanningsprogram har svart på læringsmiljøindeksene. Elektro og datateknologi peker seg ut som det utdanningsprogrammet som skårer gjennomgående høyest på indeksene sett under ett. Videre kommer Teknikk og industriell produksjon og Bygg og anleggsteknikk, mens Medier og kommunikasjon og Service og samferdsel skårer gjennomgående lavest.

Foreldreundersøkelsen

72 946 foreldre svarte på Foreldreundersøkelsen høsten 2020. Det er om lag like mange skoler som gjennomfører i høsthalvåret som i vårhalvåret. For de områdene hvor det er flere enn 10 000 foreldresvar har forskerne sett på hvordan svarene fordeler seg på trinn, skolestørrelse og kommunestørrelse

Foreldreundersøkelsen i skolen 2020 viser liten endring fra fjorårets undersøkelse. Jevnt over vurderer foreldrene de ulike områdene positivt og det er få forskjeller mellom foreldresvar ut fra de ulike bakgrunnsvariablene.

Lærerundersøkelsen

4702 lærere fra 212 skoler svarte på Lærerundersøkelsen høsten 2020. Det er det laveste antall lærere og skoler som har deltatt siden 2014. Disse undersøkelsene er basert på frivillig gjennomføring og det er derfor usikkert om besvarelsene er representative for alle lærere og foreldre i skolen.

Lærerundersøkelsen utfordrer lærere til å gi en vurdering av elevenes læringsmiljø, og speiler mange av de områdene som Elevundersøkelsen måler. I tillegg stilles det enkelte spørsmål om hvordan lærerne jobber og om ledelsen på skolen. Lærerne vurderer stort sett de ulike områdene i Lærerundersøkelsen positivt. Det er svært lite spredning på svarene, noe som indikerer at de fleste lærere er enige i påstandene/spørsmålene som stilles i undersøkelsen.

Hva er elevundersøkelsen?

- En nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til utvideregående skole får si sin mening om forhold som er viktige for læring og trivsel i skolen.
- Obligatorisk for 7. trinn, 10. trinn og vg1. Frivillig å delta for øvrige trinn fra og med 5. trinn.
- Gir lærere og rektorer informasjon om hvordan elevene opplever skolehverdagen, slik at skolen kan følge opp med riktige tiltak.
- 459 511 svarte på undersøkelsen høsten 2020.
- Utdanningsdirektoratet er ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analysene og rapporteringen.